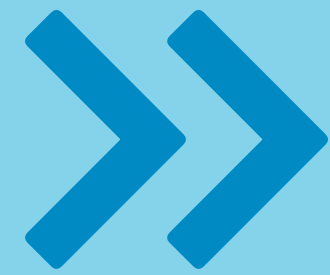

Samenvatting online leersessie wijknetwerken voor 'de eerste 1000 dagen'

20 september 2022
16.00-18.00 uur

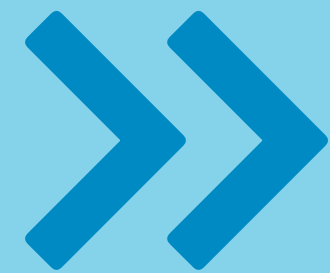

De kracht in kwetsbare situaties vinden

Ervaringen van een moeder

Yamal* is een moeder die in een heel kwetsbare situatie heeft verkeerd, rond de bevalling van haar zoontje én daarna. Yamal: 'ik putte kracht uit mijn kind en de oerwens om een veilige situatie te creëren voor mijn zoontje". De dingen gingen helemaal niet zoals Yamal had gewild. Maar haar diepe verlangen om een veilige plek te maken, die gaven een enorme kracht. Dít hulpverleners die daarbij goed luisterden en aansloten konden echt wat betekenen: bv de kraamverzorgende die almaar bleef helpen bij de borstvoeding. Ook haar eigen netwerk was van het grootste belang.

*De namen in dit verslag zijn aangepast vanwege privacy redenen

Succesvol samenwerken in een MDO

Monitoren: wat maakt een wijknetwerk succesvol

Hülya Kaharisarli, adviseur gezondheid bij de gemeente Utrecht, vertelt over Utrechts onderzoek naar de multidisciplinair samenwerking.

Succesfactoren zijn:

- Professionals die actief zijn op vroege signalen
- Die snel overgaan tot actie mét elkaar
- Die daarvoor een vast stramien van overleg hebben
- En de thema's die in de wijk spelen kennen en bespreken.

.

Marieke Hendriks (CJG Veenendaal) deelt onder andere de volgende inzichten:

- MDO's zorgen ervoor dat professionals **beter samenwerken en elkaar sneller vinden**, ook buiten de MDO's om.
- MDO's zorgen ervoor dat (aanstaande) ouders en hun kindje **sneller de juiste zorg of ondersteuning** krijgen.
- Het **organiseren van randvoorwaarden is belangrijk** om een MDO goed met elkaar te doen. Denk aan praktische dingen, maar ook afspraken privacy van de ouders.
- Per lokale context kan de **samenstelling van betrokken professionals in het MDO verschillen**. Werk eventueel met een eerste en tweede schil van betrokken professionals.

Uit de gesprekken komen nog de volgende aanvullingen:

- Het is van belang de **kraamzorg aan te laten sluiten in het MDO**.
- Het is **zoeken hoe de tweedelij goed kan aansluiten bij het MDO**. Verschillende vormen zijn mogelijk: aansluiten van iemand van de POP-poli in het MDO of één vast aanspreekpunt of coördinerend zorgverlener.

Lotte Vlak (huisarts Utrecht Oost) en Simone Spanjaard (orthopedagoog) delen hun ervaringen rondom dit thema:

- Als jonge ouder komt er veel op je af: een kind opvoeden, weinig slaap, veel stress en vaak nog veel werken ook. Ouders zijn onzeker, **doe ik het wel goed genoeg en voldoe ik aan de verwachtingen?**
- Professionals hebben de belangrijke taak om deze prestatiedruk of onzekerheid te **signaleren**, ouders **gerust te stellen** en bepaald gedrag van kinderen te **normaliseren**.
- Vanuit een wijknetwerk kun je verschillende activiteiten organiseren om zowel ouders als professionals bewust te maken. Het helpt als ouders en professionals **dezelfde taal spreken**.

Uit de gesprekken komen de volgende aanvullingen:

- Professionals herkennen de **hoge lat die ouders aan zichzelf én aan hun kinderen leggen**.
- Het **sociale netwerk van ouders** is van groot belang dat ingezet kan worden om ouders meer tijd voor zichzelf te geven en te ontspannen.

Nora Szabo (psycholoog en IMH specialist bij Spoor 030) deelt haar ervaringen en inzichten over gehechtheid:

- **Gehechtheid ontstaat in relatie met de ouders.** Het is als het ware een ‘dans’ waarbij je op elkaars tenen staat omdat je danspartner niet voorspelbaar is. De uitdaging voor ouders is om **adequaat en sensitief te reageren op de signalen van hun kinderen.** Daarom zijn de **basisvoorwaarden van fysieke, psychische veiligheid zo belangrijk.**
- ‘Ouders maken vaak zich zorgen over de gehechtheidsrelatie met hun kind. Daarom spreken we vanuit de IMH-visie liever over **de ouder-kind relatie.**
- Als professionals heb je *met elkaar* het MDO te dragen. Je moet **elkaar leren kennen en vertrouwen**, zodat er ook de ruimte en het gevoel ontstaat dat je het niet alleen hoeft te doen.

Uit de gesprekken komen de volgende aanvullingen:

- **Jezelf verplaatsen in je kind** (‘mentaliseren’), begrijpen dat je kind zijn eigen emotionele wereld heeft, helpt ouders enorm om de relatie met het kind aan te gaan. We weten dat het **mentaliserend vermogen bij kwetsbare gezinnen vaak onder druk staat.**
- In consulten met (aanstaande) moeders kun je heel duidelijk voorlichting geven over **het opbouwen van de relatie tussen ouder en kind en uitgebreide adviezen** geven, zoals het belang van huidcontact, contact maken, praten, etc. **Zodat de moeder zich gesteund voelt.**

Roel Bruintjes, gezinswerker in het buurtteam, en Maria, moeder van 4 kinderen, vertellen wat belangrijk is bij geldstress in een jong gezin. Roel heeft onderzocht wat alleenstaande moeders nodig hebben om hun kind een meer kansrijke start te bieden, waarvan het reduceren van geldstress en hele belangrijke uitkomst is. Maria vertelt uit eigen ervaring.

- Het belangrijkste bij geldzorgen is dat dit alle andere behoeften wegdrukt. Alles gaat in de 'overleef stand'.
- Hierbij is **stress reductie** van groot belang: door voor geld (en schuldsanering) te zorgen. Daarnaast zorgt kinderopvang voor ademruimte en perspectief.
- Ook is het belangrijk om **als hulpverlener niet te overvragen** (en op andere levensgebieden iets te willen)

In de break-out room worden voorbeelden genoemd hoe we samen kunnen werken rond geldstress:

- Snel het **buurtteam inschakelen** als er schulden of geldzorgen zijn (moeder heeft voorrang in de eerste 1000 dagen)
- Altijd **samenwerken met en rond de moeder**: verloskundige, buurtteam, JGZ. JGZ prenataal huisbezoek benutten
- Alert zijn of een moeder een **sociaal netwerk** heeft.

Inzichten gedeeld door Mariëlle Verseveld (Buurtteam) en Hatice (moeder):

- Als ouder kom je tijdens een zwangerschap veelal als eerste terecht bij het consultatiebureau. **Het consultatiebureau** het gesprek aangaan met de ouders en te vragen hoe het gaat, wat ze nodig hebben én wat er mogelijk is.
- Als ouder zonder/met klein (sociaal) netwerk is het moeilijk om op de juiste plekken terecht te komen. De **onbekendheid van het systeem** zorgt er ook voor dat je niet weet wat de mogelijkheden in de buurt zijn. **Communicatie** hieromtrent is van uiterst belang!
- Kom als professional **naast de ouders** zitten in plaats van aan de overkant van de tafel. Maak contact en kijk wat er écht belangrijk is voor hen.

Aanvullende inzichten vanuit de groep:

- **Betere/nauwere samenwerking organiseren tussen sociaal domein en medisch domein** in de wijk. Door **actief de wijk in te gaan** en hele korte lijnen te hebben tussen sociaal domein en medisch domein creëer je laagdrempeligheid en passend aanbod.
- Mogelijk helpen themabijeenkomsten om kennis te delen, maar ook om sociale contacten op te doen.

Ervaringen van Nikki Wijkniet (verloskundige) en Tineke Snijders (jeugdverpleegkundige):

- Probeer echt **naast de zwangere te staan** tijdens het MDO samen met ouders. Dit helpt je om te verhelderen waar de behoefte ligt en stimuleert de samenwerking met elkaar.
- **Vergroot het draagvlak door de juiste partijen uit te nodigen** en op de hoogte te brengen. Maak gebruik van een **zwangerschapsfolder**, dit middel kan gebruikt worden om te communiceren wat jullie onder een MDO samen met ouders verstaan..
- Zorg ervoor dat je **geen onnodig overschot hebt aan professionals**. Het kan namelijk best spannend zijn voor ouders en de ouders overvallen. Het **Ouderschapsplan** kan hierbij helpen door inzicht te geven op de zorgvraag en de volledigheid van de betrokken partijen bij het MDO.

Open gesprek

- Het MDO heeft als belangrijk doel **dat ouders kennismaken met de professionals en zien wie er allemaal om hen heen staan**. Enthousiasmeer de ouders om samen te kijken naar wat er echt nodig is. **(bv GIZ-methodiek)**
- **Zorg ervoor dat de ouders in regie blijven**. Dit doe je door tijdens het MDO je op een open manier op te stellen naar de ouder toe en vragen hoe zij het voor zich zien of hoe zij erin staan.

Met wie ga je binnenkort contact opnemen om iets te doen rond deze thema's?

Geboortenetwerken
Utrecht

Consultatiebureau

Samen oplopen
Amersfoort

Kraamzorg

GGD

Verloskundigen

Buurtteam

Huisartsen

Geboortenetwerken
Utrecht

Gemeenten

Bedankt voor jouw
deelname!

Heb je naar aanleiding van deze publicatie vragen, of zou je graag over dit onderwerp in gesprek gaan?

Contactgegevens

- Els Bremer, senior adviseur Raedelijk
• ebremer@raedelijk.nl
- Karlijn van Kats, adviseur Raedelijk,
• kvkats@raedelijk.nl
- Arjan Biemans, senior adviseur Raedelijk
• abiemans@raedelijk.nl
- Sophie Schmitz, adviseur Raedelijk
• sschmitz@raedelijk.nl
- Youssra al Gani, junior adviseur Raedelijk
• yagani@raedelijk.nl
- Madieke Michels, junior adviseur Raedelijk
• mmichels@raedelijk.nl

Heb je een goed idee of suggesties? Ook dan kan je altijd contact opnemen!